

HOTĂRÂREA nr.1-102/2021
cu privire la contestarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică
nr.3-137/2020 din 04.06.2021 în privința procurorului Liliana Bugăescu

30 septembrie 2021

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă contestația împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-137/2020 din 04.06.2021, audiind informația prezentată de către doamna Inga Furtună, Consiliul Superior al Procurorilor -

C O N S T A T Ă :

Prin hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-137/2020 din 04.06.2021, în privința procurorului în Procuratura municipiul Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu a fost aplicată sancțiune disciplinară de eliberare din funcția de procuror, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit.a), e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Pentru a decide în acest fel, Colegiul de disciplină și etică a reținut, în esență, că procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu a încălcat termenul prevăzut de art.290 din Codul de procedură penală în contextul gestionării mai multor dosare penale, care i-au fost repartizate pentru conducerea urmăririi penale, a încălcat termenele de examinare a mai multor petiții, a neglijat prevederile normative ce țin de asigurarea confidențialității informațiilor din dosarele penale, precum și a manifestat conduită profesională necorespunzătoare prin absențe multiple la ședințele de judecată stabilite din timp, fără a informa instanța de judecată despre imposibilitatea prezentării, generând, astfel, impedimente la examinarea cauzelor de referință.

Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu a contestat hotărârea de referință a Colegiului de disciplină și etică, indicând despre faptul că sancțiunea disciplinară care i-a fost aplicată - „eliberarea din funcția de procuror” este mult prea aspră și nu este echitabilă, solicitând ca soluția disciplinară să fie casată.

După cum rezultă din actele și materialele cauzei disciplinare, la originea acestei cauze disciplinare se află 3 (trei) sesizări cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorul Liliana Bugăescu, care au fost întocmite de către procurorul ierarhic superior al acesteia - Roman Eremciuc, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii municipiul Chișinău, șef al Oficiului Centru, fiind reflectate în acestea încălcări de lege comise în contextul exercitării atribuțiilor funcționale.

Circumstanțe reținute în sesizările disciplinare.

Potrivit sesizării depuse la 21.09.2020 rezultă că în activitatea procurorului Liliana Bugăescu au fost constatate următoarele deficiențe:

- nu a dispus soluții procesuale în termenul stabilit de lege pe 4 (patru) cauze penale, care i-au fost repartizate în perioada lunilor iunie-august 2020 pentru a decide în ordinea art.290 din Codul de procedură penală, acestea fiind transmise cu rechizitoriu în instanța de judecată cu întârzieri;
- reprezentând învinuirea de stat în instanța de judecată, în lunile iunie - iulie 2020, nu s-a prezentat în ședințele de judecată pe 5 (cinci) cauze penale, condiționând amânări a

examinării dosarelor de referință, conduită procesuală care a fost criticată în adresările parvenite de la mai mulți judecători în perioada vizată;

- în zilele de 05.12.2019, 06.02.2020 și 17.02.2020 nu s-a prezentat la ședințele de judecată pe alte 3 (trei) dosare penale, fără să informeze instanța despre imposibilitatea participării la ședințele vizate;

- în perioada lunilor mai - iulie 2020 a tergiversat examinarea în ordinea art.313 din Codul de procedură penală a plângerii avocatului Xxxxx Xxxxxx în interesele cet. Xxxxx Xxxxxx, dat fiind faptul că nu s-a prezentat la ședințele fixate și nu a informat instanța despre absența sa.

Concomitent, potrivit sesizărilor depuse la 04.12.2020 și la 11.01.2021, care au fost conexe într-o singură investigație disciplinară efectuată de Inspekția procurorilor, rezultă că în activitatea procurorului Liliana Bugăescu au fost constatate următoarele deficiențe:

- nu a dispus soluții procesuale în termenul stabilit de lege pe 11 (unsprezece) cauze penale, care i-au fost repartizate în perioada lunilor septembrie-noiembrie 2020 în ordinea art.290 din Codul de procedură penală, acestea fiind transmise cu rechizitoriu în instanța de judecată cu întârzieri sau nefiind soluționate până la data întocmirii sesizării disciplinare;

- a încălcat principiile de etică profesională prin neglijarea prevederilor normative privind circuitul instituțional al actelor, materialelor sau dosarelor penale primite în procedură în situația plecării în concediul anual de odihnă. Astfel, fiindu-i acordat concediu anual de odihnă (Ordinul Procurorului General nr.1654-p din 16.11.2020) pe o durată de 35 de zile, procurorul Liliana Bugăescu nu a asigurat transmiterea, conform instrucțiunilor instituționale, a materialelor, plângerilor și dosarelor aflate în procedura sa, care să fie repartizate altor procurori pentru continuarea examinărilor și/sau adoptarea soluțiilor procesual-penale. Fiind efectuată o verificare a registrelor de evidență a corespondenței instituționale a subdiviziunii, s-a consemnat că în procedura procurorului Liliana Bugăescu figurau 5 (cinci) cauze penale parvenite cu propunerea de suspendare a urmăririi penale, un proces penal parvenit pentru adoptarea soluției în ordinea art.274 din Codul de procedură penală și două plângeri, asupra cărora nu existau informații dacă au fost adoptate soluții și/sau au fost expediate scrisori de răspuns persoanelor interesate.

Circumstanțe stabilite în cadrul verificărilor disciplinare.

Urmare a verificărilor efectuate de către inspectorii din cadrul Inspekției procurorilor au fost adoptate două decizii – la 06.11.2020 (emisă de inspectorul Xxxxx Xxxxxx) și la 10.02.2021 (emisă de inspectorul Xxxxx Xxxxxx), în care au fost reținute toate argumentele reflectate în sesizările disciplinare de referință, menționându-se că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

În acest sens, în decizia din 06.11.2020 Inspekția procurorilor a consemnat că abaterile comise de către procurorul Liliana Bugăescu aferente încălcării termenului stabilit de art.290 din Codul de procedură penală, rezidă în următoarele:

- cauza penală nr.xxxxxxxxxx i-a fost repartizată la data de xx.xx.2020, însă a fost transmisă cu rechizitoriu în instanța de judecată la xx.xx.2020, adică cu încălcarea prevederilor art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, depășind termenul legal de 15 zile pentru adoptarea soluției.

- cauza penală nr.xxxxxxxxxx i-a fost repartizată la data de xx.xx.2020, însă a fost transmisă cu rechizitoriu în instanța de judecată xx.xx.2020, adică cu încălcarea prevederilor art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, depășind termenul legal de 15 zile pentru adoptarea soluției.
- cauza penală nr.xxxxxxxxxx i-a fost repartizată la data de xx.xx.2020, însă a fost transmisă cu rechizitoriu în instanța de judecată xx.xx.2020, adică cu încălcarea prevederilor art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, depășind termenul legal de 15 zile pentru adoptarea soluției.
- cauza penală nr.xxxxxxxxxx i-a fost repartizată la data de xx.xx.2020, însă a fost transmisă cu rechizitoriu în instanța de judecată xx.xx.2020, adică cu încălcarea prevederilor art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, depășind termenul legal de 15 zile pentru adoptarea soluției.

Astfel, Inspecția procurorilor a concluzionat că procurorul Liliana Bugăescu a încălcat prevederile prevăzute de art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală la verificarea cauzelor penale nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, depășind termenul legal de 15 zile la adoptarea soluției.

De asemenea, din verificările efectuate în baza acestei sesizări, de Inspecția procurorilor rezultă că obiecțiile privind conduita defectuoasă de neparticipare la ședințele de judecată se confirmă prin următoarele:

- scrisoarea judecătorului de la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) Xxxxx Xxxxxx din xx.xx.2020, din care rezultă că procurorul Liliana Bugăescu, din motive neîntemeiate nu s-a prezentat în ședința de judecată din xx.xx.2020, stabilită pe cauza penală de învinuire a cet. X.Xxxxxx, aceasta fiind amânată din motivul absenței acuzatorului;
- scrisoarea judecătorului de la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) Xxxxx Xxxxxx din xx.xx.2020, din care rezultă că procurorul Liliana Bugăescu, din motive neîntemeiate nu s-a prezentat în ședința de judecată din xx.xx.2020, ora xx:xx, stabilită pe cauza penală de învinuire a cet. X.Xxxxxx, aceasta fiind amânată din motivul absenței acuzatorului;
- scrisoarea judecătorului de la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) Xxxxx Xxxxxx din xx.xx.2020, din care rezultă că procurorul Liliana Bugăescu, din motive neîntemeiate nu s-a prezentat în ședința de judecată din xx.xx.2020, ora xx:xx, stabilită pe cauza penală de învinuire a cet. X.Xxxxxx, aceasta fiind amânată din motivul absenței acuzatorului;
- scrisoarea judecătorului de la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) Xxxxx Xxxxxx nr.x-xxxx-xxx din xx.xx.2020 din care rezultă că procurorul Liliana Bugăescu, din motive neîntemeiate nu s-a prezentat la xx.xx.2020 în ședința de judecată stabilită pentru examinarea cauzei penale de învinuire a cet. X.Xxxxxx și cet. X.Xxxxxx, aceasta fiind amânată din motivul absenței acuzatorului;
- scrisoarea judecătorului de la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) Mazur Nadejda nr. x-xxxx-xxx din xx.xx.2020 din care rezultă că procurorul Liliana Bugăescu, din motive neîntemeiate nu s-a prezentat la xx.xx.2020 în ședința de judecată stabilită pentru examinarea cauzei penale de învinuire a cet. X.Xxxxxx, aceasta fiind amânată din motivul absenței acuzatorului de stat;

- copia procesului-verbal al ședinței de judecată din xx.xx.2019, conform căruia procurorul Liliana Bugăescu, la xx.xx.2019, nu s-a prezentat nemotivat în ședința de judecată pe cauza penală de învinuire a cet. X.Xxxxxx, aflată pe rol la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), judecător X.Xxxxxx;
- copia procesului- verbal al ședinței de judecată din xx.xx.2020, conform căruia procurorul Liliana Bugăescu, la xx.xx.2020, nu s-a prezentat nemotivat în ședința de judecată pe cauza penală de învinuire a cet. X.Xxxxxx, aflată pe rol la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), judecător X.Xxxxxx;
- copia procesului-verbal al ședinței de judecată din xx.xx.2020, conform căruia procurorul Liliana Bugăescu, la xx.xx.2020, nu s-a prezentat nemotivat în ședința de judecată pe cauza penală de învinuire a cet. X.Xxxxxx și cet. X.Xxxxxx, aflată pe rol la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), judecător X.Xxxxx;
- scrisoarea judecătorului Xxxxx Xxxxxx nr.xxxx din xx.xx.2020, din care rezultă că procurorul Liliana Bugăescu, din motive neîntemeiate nu s-a prezentat la ședințele de judecată din xx.xx.2020, xx.xx.2020 și xx.xx.2020, stabilite pentru examinarea plângerii avocatului X.Xxxxxx, în interesele cet. Xxxxx Xxxxxx.

Conform datelor din Registrul de evidență a citațiilor parvenite în procuratură, s-a stabilit că, pentru ședințele din xx.xx.2020, xx.xx.2020 și xx.xx.2020, procurorului Liliana Bugăescu i-au fost înmânate citațiile contra semnătură, însă din motive neclare ultima nu s-a prezentat în ședințele preconizate.

Astfel, în opinia Inspecției procurorilor, neglijând participarea sa la ședințele de judecată stabilite din timp, procurorul Liliana Bugăescu a încălcat prevederile art.53 alin.(1) pct.1) din Codul de procedură penală și a generat tergiversarea soluționării cauzelor penale menționate.

În acest sens s-a consemnat că procurorul Liliana Bugăescu a comis abaterea disciplinară prevăzută de art.38 lit.a) și lit.e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, dat fiind faptul că a încălcat prevederile art.52 alin.(1) pct.3), art.53 alin.(1) pct.1), art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, dar și prevederile pct.pct.6.1.1, 6.2.1 și 6.2.3 din Codul de etică al procurorilor.

Prin decizia Inspecției procurorilor din 10.02.2021, adoptată în baza sesizărilor disciplinare din xx.xx.2020 și xx.xx.2021 (conexate într-o singură investigație disciplinară), s-a reținut că „*prin ordinul Procurorului General nr.xxxx-p din xx.xx.2020, procurorului Liliana Bugăescu i-a fost acordat concediu anual de odihnă pentru o perioadă de 35 de zile până la xx.xx.2020 inclusiv.*

Cu toate acestea, odată cu plecarea în concediu, procurorul Liliana Bugăescu nu a asigurat predarea materialelor aflate în gestiune, cauzelor penale și proceselor pe care participa în instanța de judecată, refuzând să o facă chiar și la cerința procurorilor conducători.

Astfel, conform materialelor sesizării, la procurorul Liliana Bugăescu, până la plecarea în concediu se aflau cauzele penale nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx, parvenite de la organul de urmărire penală cu propuneri în ordinea art.290-292 Cod de procedură penală în diferite perioade de timp ale lunilor octombrie-noiembrie 2020, cauzele penale penale nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx parvenite de la organul de urmărire penală penală cu propunerea de suspendare a urmăririi penale, în

diferite perioade de timp ale lunilor septembrie — noiembrie 2020, procesul penal nr.xxx/20 parvenit pentru adoptarea soluției în ordinea art.274 Cod de procedură penală, plângerile cet. Xxxxx Xxxxxx, Xxxxx Xxxxxx în interesele lui Xxxxx Xxxxxx, dar și a lui Xxxxx Xxxxxx în interesele lui Xxxxx Xxxxxx, parvenite în ordinea art.299¹ Cod de procedură penală, dar și alte procese penale pe care Liliana Bugăescu participa în ședințele de judecată la examinarea cererilor în ordinea art.313 Cod de procedură penală, printre care și procesul penal nr.xxxx din xx.xx.2018, toate fiind cu termen depășit de examinare”.

În cadrul investigațiilor disciplinare s-a stabilit că la 20.10.2020, în legătură cu acumularea restanțelor s-a format o comisie în componența procurorului-șef al Oficiului Centru, Roman Eremciuc, șefului-adjunct, Veaceslav Toderiță, reprezentanților din cancelarie Lilia Țurcan cu Cezar Țaca, pentru a ridica materialele corespunzătoare din biroul de serviciu al procurorului Liliana Bugăescu.

Ca urmare a controlului efectuat, procesul penal și plângerea la care s-a făcut referință, dar și cauzele penale parvenite pentru adoptarea deciziilor, cu termenul depășit de soluționare, nu au fost depistate în biroul de serviciu al procurorului Liliana Bugăescu.

În acest sens, verificările disciplinare au dus la concluzia Inspecției procurorilor că procurorul Liliana Bugăescu a încălcat prevederile art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală raportat la faptul că nu a dispus în termenul stabilit de lege soluția procesual-penală pe mai multe dosare penale, după cum urmează:

- cauza penală nr.xxxxxxxxxx, i-a fost repartizată procurorului Liliana Bugăescu la xx.xx.2020, însă a fost expediată pentru examinare în fond în instanța de judecată, fără careva motive întemeiate, abia la xx.xx.2020, adică depășind cu 22 zile termenul legal pentru adoptarea soluției;
- cauza penală nr.xxxxxxxxxx, i-a fost repartizată procurorului Liliana Bugăescu la xx.xx.2020, însă a fost expediată pentru examinare în fond în instanța de judecată, fără careva motive întemeiate, abia la xx.xx.2020, adică depășind cu 20 zile termenul legal pentru adoptarea soluției.
- cauza penală nr.xxxxxxxxxx, i-a fost repartizată procurorului Liliana Bugăescu la xx.xx.2020, însă a fost expediată pentru examinare în fond în instanța de judecată, fără careva motive întemeiate, abia la xx.xx.2020, adică depășind cu 18 zile termenul legal pentru adoptarea soluției.
- cauza penală nr.xxxxxxxxxx, i-a fost repartizată procurorului Liliana Bugăescu la xx.xx.2020, însă a fost expediată pentru examinare în fond în instanța de judecată, fără careva motive întemeiate, abia la xx.xx.2020, adică depășind cu 16 zile termenul legal pentru adoptarea soluției.
- cauza penală nr.xxxxxxxxxx, i-a fost repartizată procurorului Liliana Bugăescu la xx.xx.2020, cu propunere în corespundere cu prevederile art.289 din Codul de procedură penală, cu soluția de clasare a cauzei penale, însă până la data întocmirii sesizării (01.12.2020), cauza penală la care s-a făcut referință, nu a fost prezentată în cancelaria Procuraturii și pentru control ierarhic, fiind încălcate prevederile art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, depășind și termenul legal de 15 zile pentru adoptarea soluției;
- cauza penală nr.xxxxxxxxxx, i-a fost repartizată procurorului Liliana Bugăescu la xx.xx.2020, cu propunere în corespundere cu prevederile art.289 din Codul de

procedură penală, cu soluția de clasare a cauzei penale, însă până la data întocmirii sesizării (01.12.2020), cauza penală la care s-a făcut referință, nu a fost prezentată în cancelaria Procuraturii și pentru control ierarhic, fiind încălcate prevederile art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, depășind și termenul legal de 15 zile pentru adoptarea soluției;

- cauza penală nr.xxxxxxxxxx, i-a fost repartizată procurorului Liliana Bugăescu la xx.xx.2020, cu propunere de adoptare a soluției de suspendare a urmăririi penale, însă până la data întocmirii sesizării (01.12.2020), cauza penală la care s-a făcut referință, nu a fost prezentată în cancelaria Procuraturii și pentru control ierarhic, fiind încălcate prevederile art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, depășind și termenul legal de 15 zile pentru adoptarea soluției;
- cauzele penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx i-au fost repartizate procurorului Liliana Bugăescu la xx.xx.2020, cu propunere de adoptare a soluției de suspendare a urmăririi penale, însă până la data întocmirii sesizării (01.12.2020), cauzele penale la care s-a făcut referință, nu au fost prezentate în cancelaria Procuraturii și pentru control ierarhic, fiind încălcate prevederile art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, depășind și termenul legal de 15 zile pentru adoptarea soluției;

Inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxx Xxxxx, a concluzionat că *„contrar prevederilor art.6 alin.(3) din Legea cu privire la Procuratură, care obligă procurorii să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, procurorul Liliana Bugăescu a încălcat prevederile art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, ce constituie abatere disciplinară prevăzută de art.38 lit.a) din Legea cu privire la Procuratură „îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu”, iar acțiunile numitei manifestate prin scoaterea cauzelor penale, materialelor, din incinta procuraturii, expunând pericolului confidențialitatea informației deținute în ele, constituie abatere disciplinară prevăzută de art.38 lit.e) din Legea cu privire la Procuratură „încălcarea gravă a legii”.*

Conform deciziei Inspecției procurorilor s-a stabilit inclusiv și faptul că *„prin comportamentul său, procurorul Liliana Bugăescu, a încălcat și cerințele Codului de etică al procurorilor, care prevede că procurorul este obligat: - să țină cont de faptul că activitatea de procuror implică informații confidențiale, dînd dovadă de precauție atît la gestionarea locului de muncă, cît și în timpul liber” (pct.6.7.1) și respectiv – „să nu divulge, să nu comenteze și să nu folosească în interesele personale informațiile confidențiale sau secrete de care a luat cunoștință în exercitarea atribuțiilor sale” (pct.6.7.2) din Codul de etică a procurorilor”.*

Poziția procurorului Liliana Bugăescu.

În cadrul verificărilor disciplinare procurorul Liliana Bugăescu a explicat că unele cauze penale pe care le-a avut în conducerea sa au fost expediate cu întârzieri în judecată, deoarece nu reușea, lucra atunci cu tot colectivul peste o zi, din cauza pandemiei nu reușea, dar s-a străduit să le trimită în judecată și nu a fost dată nici o cauză colegilor. Recunoaște că trebuia să depună mai mult efort, ca să se încadreze în timp. Pentru ședințele de judecată menționate în sesizare, a primit citațiile dar mai apoi toate dosarele de control pentru judecată au fost transmise, aproximativ la sfârșitul lunii iunie 2020 d-nei Xxxxx Xxxxx, iar dosarele penale din conducere, care erau peste 30, i-au fost transmise încă la 27 și 28

mai 2020 și ea lucra asupra lor. Mai bine de jumătate din numărul acelor dosare au fost soluționate prin adoptarea deciziilor privind trimiterea în judecată, altele au fost clasate.

Fiind transmise dosarele de control pentru judecată d-nei X.Xxxxxx, ultima urma să le repartizeze procurorilor care participau în ședințele de judecată. D-na X.Xxxxxx i-a zis că pe multe cauze participă personal. Ea nu mai participa ca acuzator de stat pe acele cauze, din moment ce predase toate dosarele de control conform listelor din baza de date a procuraturii, ce se afla la d-na X.Xxxxxx. Pe viitor va face tot posibilul să nu mai admită tergiversări.

Cu referire la celelalte două sesizări disciplinare, procurorul Liliana Bugăescu a menționat că recunoaște admiterea unor întârzieri în prezentarea cauzelor penale pe care a dispus soluții procesual-penale, însă a menționat că a depus tot efortul necesar pentru ca aceste dosare să nu fie transmise altor colegi și a reușit să realizeze întreg volumul de lucru pe dosarele ce i-au fost încredințate. Toate cauzele penale menționate în sesizare au fost prezentate conducerii procuraturii cu soluții adoptate conform propunerii organului de urmărire penală. Perioadele de întârziere le-a explicat inclusiv și prin faptul că are copii minori, care au avut unele probleme medicale și, respectiv, s-a aflat în concediu medical, iar apoi și ea s-a îmbolnăvit și a fost în incapacitate temporară de lucru. A luat să lucreze acasă 2 cauze penale, pentru a redacta soluțiile procesual-penale de clasare, iar restul cauzelor penale se aflau în safeu, în compartimentul de jos al safeului.

Fiind prezentă în ședința Consiliului Superior al Procurorilor, procurorul Liliana Bugăescu și-a susținut deplin contestația depusă și a solicitat admiterea acesteia cu casarea integrală a hotărârii Colegiului de disciplină și etică pe care o consideră prea aspră.

În acest sens, procurorul Liliana Bugăescu a menționat că la adoptarea hotărârii criticate nu s-a luat în calcul faptul că încălcările constatate nu au prejudiciat statul sau părțile pe dosare, nu au condus la adoptarea unor decizii ilegale și nici nu a fost încălcată confidențialitatea. De asemenea, Colegiul de disciplină și etică nu a luat în considerație faptul că perioadele de întârziere care i-au fost reproșate, au fost generate inclusiv și de cumulul de circumstanțe complicate de ordin personal și de familie, care s-au referit la îmbolnăvirile frecvente ale copiilor săi minori, particularitățile legate de necesitățile lor de instruire în perioada de restricții pandemice, pe care a fost nevoită să le depășească de una singură.

Referitor la neparticiparea în ședințele de judecată a menționat că au existat perioade în care au fost suprapuneri a ședințelor fixate de instanța de judecată, însă s-a străduit să facă față și să anunțe judecătorii despre motivele absențelor sale, care erau de ordin obiectiv, fiind determinate de particularități ce nu puteau fi anticipate, de genul declarării recuzărilor sau existenței protestelor care periclatau ordinea desfășurării ședințelor de judecată.

De asemenea, procurorul Liliana Bugăescu a menționat că își îndeplinește conștiincios obligațiile de serviciu și, în limita posibilităților, depune efort ca toate sarcinile de serviciu să le îndeplinească calitativ, fără a încălca termenii stabiliți. Nu a făcut niciodată obiecții privind repartizarea în sarcina ei a dosarelor complicate și a menținut poziția de corectitudine și profesionalism în toate situațiile, chiar și atunci când condițiile generate de participării la proces implicau proteste, exprimări virulente a dezacordului cu acțiunile procesuale sau cercetările judecătorești. În tot acest timp nu a

avut susținere sau ajutor din partea conducerii subdiviziunii procuraturii, dar s-a străduit să îndeplinească întreg volumul de activitate.

Poziția autorului sesizărilor disciplinare.

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor și-a prezentat poziția pe caz și domnul Roman Eremciuc, procuror, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, șef al Oficiului Centru, care a menționat că hotărârea Colegiului de disciplină și etică urmează a fi lăsată în vigoare, deoarece situația examinată în această speță este complicată.

Astfel, prestația profesională a procurorului Liliana Bugăescu nu corespunde exigențelor stabilite, deoarece dânsa de multe ori admite întâzieri în prezentarea dosarelor penale ce îi sunt repartizate, nu soluționează în termen petițiile și procesele penale, precum și nu se prezintă la ședințele de judecată, ceea ce generează multiple adresări din partea judecătorilor care sunt revoltați de lipsa de respect față de instanță și față de participanții la proces, deoarece se amână procesele și se tergiversează examinările. Mai mult de atât, procurorul Liliana Bugăescu desconsideră principiile deontologice, neavând respectul cuvenit în relațiile cu colegii săi. Toate aceste aspecte au fost discutate atât în comunicarea directă cu procurorul vizat, cât și dânsa a fost atenționată chiar și la ședințele operative comune, mizându-se pe scopul ca să existe remedieri de conduită profesională.

O situație ieșită din comun a fost atunci când procurorul Liliana Bugăescu a solicitat acordarea concediului anual de odihnă fără a coordona cu conducerea subdiviziunii și nerespectând graficul de stabilire a concediilor, fapt care a necesitat ajustări ad-hoc în procesul de activitate, pentru a nu periclita desfășurarea investigațiilor și adoptarea soluțiilor pe dosarele aflate în conducerea acesteia. Totodată, procurorul Liliana Bugăescu nici nu a transmis dosarele și petițiile ce se aflau în gestiunea sa și nu a intervenit pentru a asigura soluționarea potrivit ordinii stabilite. Respectiv, a fost necesară constituirea unei comisii care să efectueze verificările de rigoare în biroul de serviciu al procurorului Liliana Bugăescu, pentru a nu compromite circuitul instituțional al documentelor și dosarelor. O asemenea abordare din partea procurorului Liliana Bugăescu a generat riscul pierderii sau încălcării confidențialității informațiilor din dosarele penale aflate în gestiune.

Toate aceste aspecte au fost discutate de mai multe ori cu procurorul Liliana Bugăescu, subliniindu-se de fiecare dată că trebuie să existe diligența necesară, că standardele profesionale impun cu strictețe ca procurorul să își respecte obligațiile de serviciu cu multă exigență, însă nu au urmat schimbări în conduita procesuală a acesteia.

La întrebările de concretizare domnul Roman Eremciuc, procuror, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, șef al Oficiului Centru a menționat că în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu este preocupat întotdeauna ca repartizarea sarcinii de muncă între procurori să fie echitabilă. A menționat că cunoaște despre circumstanțele de familie ale procurorului Liliana Bugăescu, a dus discuții cu aceasta pentru a clarifica care sunt posibilitățile ca indicatorii săi de performanță să fie îmbunătățiți și a depus eforturile de rigoare pentru a acorda asistența metodologică necesară, însă nu au urmat schimbările corespunzătoare în conduita funcțională a procurorului vizat.

Având în vedere aceste argumente, ținând cont că în repetate rânduri s-au constatat situații în care procurorul Liliana Bugăescu a admis încălcări a termenului prevăzut pentru

transmiterea dosarelor în instanța de judecată, hotărârea Colegiului de disciplină și etică a soluționat corect această speță și urmează a fi menținută.

Poziția inspectorului Inspecției procurorilor.

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor reprezentantul Inspecției procurorilor a menționat că hotărârea Colegiului de disciplină și etică s-a bazat pe analiza probelor administrate în cadrul verificărilor disciplinare, care indică asupra vinovăției procurorului Liliana Bugăescu și, pe cale de consecință, trebuie să fie menținută.

Astfel, în opinia reprezentantului Inspecției procurorilor, este inadmisibil un asemenea comportament pe care l-a manifestat procurorul Liliana Bugăescu, deoarece sarcinile de serviciu trebuie să fie executate strict în corespundere cu prevederile legii.

Toate aspectele invocate în sesizările disciplinare și-au găsit confirmare, iar procurorul Liliana Bugăescu a recunoscut perioadele de întârziere care i-au fost reproșate, deși a invocat motive de ordin personal. În acest sens nu pot exista justificări rezonabile, deoarece strictetea legii trebuie respectată.

Constatările Colegiului de disciplină și etică

Sesizările disciplinare depuse de către Roman Eremciuc, procuror, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, șef al Oficiului Centru au fost verificate de către inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor Xxxxxx Xxxxxxx și, corespunzător, Xxxxx Xxxxxx, care au adoptat decizii de transmitere a cauzelor disciplinare Colegiului de disciplină și etică pentru examinare.

Prin dispoziția președintelui Colegiului de disciplină și etică, Vladislav Guțan, din 18 martie 2021, cauzele disciplinare în privința procurorului Liliana Bugăescu au fost conexe într-o singură procedură.

Urmare a examinării cauzei disciplinare de referință, la data de 04 iunie 2021, Colegiul de disciplină și etică a decis că procurorul Liliana Bugăescu, prin acțiunile sale, a comis abateri disciplinare prevăzute de art.38 lit.a), e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și a aplicat în privința acesteia sancțiunea disciplinară sub formă de eliberare din funcția de procuror.

Pentru a decide astfel, Colegiul de disciplină și etică a reținut constatările invocate în rapoartele întocmite de către inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor și a apreciat critic declarațiile procurorului Liliana Bugăescu, consemnând că explicațiile prezentate de către aceasta nu justifică o atitudine neglijentă față de îndeplinirea obligațiilor de serviciu, încălcarea gravă a legii, care a prejudiciat imaginea organelor Procuraturii, fapt constatat în cadrul verificării sesizărilor.

Respectiv, Colegiul de disciplină și etică a considerat că în speța examinată, pe lângă normele Codului de etică al procurorilor își găsesc aplicabilitate și prevederile Ghidului european al eticii și conduitei procurorilor (Ghidul de la Budapesta), conform căruia procurorii trebuie să conducă ferm, dar echitabil urmărirea penală. Procurorul contribuie la activitatea instanțelor de a ajunge la soluții corecte și ar trebui să contribuie la funcționarea efectivă, promptă și eficientă a sistemului de justiție.

Procurorii întotdeauna și în orice circumstanțe vor onora obligațiile lor, inclusiv obligațiunea de a acționa în conformitate cu legislația națională și internațională relevantă, vor exercita atribuțiile just, imparțial, consecvent și prompt, vor respecta, proteja și susține demnitatea umană și drepturile omului, vor conștientiza faptul că acționează în numele

societății și în interes public și se vor strădui să mențină echilibrul dintre interesul general al societății și interesele și drepturile fiecărui cetățean.

Analizând probele administrate, Colegiul de disciplină și etică a statuat că procedura disciplinară este întemeiată și a subliniat că răspunderea disciplinară a procurorilor este una specială și derivă din statutul profesional distinct al acestora, care prezintă anumite particularități specifice.

În hotărârea sa, Colegiul de disciplină și etică a notat că la individualizarea sancțiunii disciplinare în privința procurorului Liliana Bugăescu s-a luat în considerație gravitatea concretă, împrejurările, legătura de cauzalitate și consecințele directe ale faptelor săvârșite de către aceasta.

Constatările din contestație.

Conform contestației depuse de către procurorul Liliana Bugăescu rezultă că, în opinia acesteia, sancțiunea disciplinară aplicată - eliberarea din funcția de procuror - nu este echitabilă, menționând că nu au fost luate în considerație aspecte esențiale ale situației sale.

Respectiv, în contestație s-a menționat că în cadrul examinării Colegiul de disciplină și etică a neglijat faptul că încălcările constatate nu au prejudiciat statul sau părțile pe dosare, nu au condus la adoptarea unor decizii ilegale și nici nu a fost încălcată confidențialitatea.

Adițional, în contestație procurorul Liliana Bugăescu a menționat și faptul că aceste încălcări au reprezentat consecința împrejurărilor și circumstanțelor dificile de ordin personal și familial în care se afla în perioada indicată, dat fiind faptul că are trei copii minori și se ocupă de una singură de îngrijirea acestora.

În opinia contestatarii, activitatea sa nu poate fi considerată necorespunzătoare, deoarece și-a asumat rol proactiv pe dosarele din conducere și a întreprins toate măsurile disponibile pentru a asigura efectuarea completă și obiectivă a urmăririi penale, fiind ghidată în permanență de vocația profesională. De asemenea, nu îi poate fi reproșat riscul încălcării confidențialității urmăririi penale, deoarece a manifestat prudență maximă la păstrarea dosarelor și materialelor ce i-au fost repartizate.

Potrivit argumentelor din contestație, neprezentarea la ședințele de judecată a fost motivată, de multe ori existau suprapuneri cu alte ședințe sau era informată despre ședințe în timp restrâns, nefiind posibil să organizeze deplasarea spre instanța de judecată.

Astfel, procurorul Liliana Bugăescu a solicitat, în contestație, să fie anulată sancțiunea disciplinară aplicată de către Colegiul de disciplină și etică și să îi fie acordată posibilitatea de a activa în continuare în funcția de procuror.

Cadrul normativ care vizează substanța obligațiilor ce reveneau procurorului Liliana Bugăescu:

- *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*

Art.6 alin.(3), conform căruia procurorul este obligat:

a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;

c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale;

d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror;

[...]

- *Codul de procedură penală*

Articolul 1. Noțiunea și scopul procesului penal

[...]

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

[...]

Articolul 19. Accesul liber la justiție

[...]

(3) Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțului, învinuțului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuază sau agravează răspunderea.

Articolul 290. Verificarea de către procuror a cauzei primite

(1) Procurorul, în termen de cel mult 15 zile de la primirea dosarului trimis de organul de urmărire penală, verifică materialele dosarului și acțiunile procesuale efectuate, pronunțându-se asupra acestora. Dacă procurorul constată probe obținute contrar prevederilor prezentului cod și cu încălcarea drepturilor bănuțului, învinuțului, prin ordonanță motivată, exclude aceste probe din materialele dosarului. Probele excluse din dosar se păstrează în condițiile art.211 alin.(2)

(2) Cauzele în care sînt persoane arestate sau minori se soluționează de urgență și cu prioritate.

- *Codul de etică al procurorilor* (aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27 mai 2016).

Pct.6 Procurorii se află în serviciul societății, sunt responsabili de conduita lor și au datoria ca prin fiecare acțiune și decizie să onoreze jurământul depus, respectând cele mai înalte standarde de etică și conduită potrivit următoarelor principii:

- supremației legii;
- independenței;
- integrității;
- imparțialității;
- profesionalismului;
- colegialității;
- transparenței;
- confidențialității;

- corectitudinii.

Procurorul trebuie:

6.1.1 să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecării echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor;

6.1.2 să acționeze în mod echitabil și onest;

6.1.4 să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice;

6.1.5 să conștientizeze faptul că acționează din numele societății și în interes public, și se va strădui să mențină echilibrul dintre interesul general al societății și interesele și drepturile fiecărui cetățean.

6.2 Principiul independenței

Potrivit acestui principiu, procurorul trebuie:

6.2.1 să-și exercite atribuțiile în mod independent, imparțial, onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine și să contribuie la realizarea eficientă și efectivă a actului de justiție. Independența nu este un privilegiu sau o prerogativă conferită procurorilor în interes personal, ci o garanție a unei justiții echitabile, imparțiale și efective, care protejează interesul public și privat în societate;

[...]

6.2.3 în luarea deciziilor, inclusiv a celor discreționare, să acționeze în mod independent și imparțial în conformitate cu legea, respectând prevederile prezentului Cod și ale tuturor actelor departamentale și interdepartamentale;

6.7 Principiul confidențialității

Potrivit acestui principiu, procurorul este obligat:

[...]

6.7.2 să nu divulge, să nu comenteze și să nu folosească în interese personale informațiile confidențiale sau secrete de care a luat cunoștință în exercitarea atribuțiilor sale;

Aprecierile reținute de Consiliul Superior al Procurorilor.

Analizând actele și lucrările cauzei disciplinare, evaluând explicațiile din ședința de examinare a contestației și deliberând asupra circumstanțelor procedurii în speță, Consiliul Superior al Procurorilor constată necesitatea casării integrale a hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-137/2020 din 04.06.2021 și adoptării, pe caz, a unei noi hotărâri prin care să fie soluționată această procedură disciplinară.

Pentru motivarea concluziei formulate vor fi expuse *infra* raționamentele de fapt și de drept, de care s-a condus Consiliul Superior al Procurorilor la adoptarea deciziei sale pe acest caz.

Astfel, în cadrul examinărilor efectuate Consiliul Superior al Procurorilor a constatat că, la momentul adoptării prezentei hotărâri, traseul profesional al procurorului Liliana Bugăescu include 9 ani de activitate în cadrul Procuraturii, dintre care în perioada:

- 10.07.2012 – 28.08.2014, la Procuratura raionului Sîngerei;
- 02.09.2014 – 28.12.2016, la Procuratura sectorului Rîșcani, municipiul Chișinău;
- 01.01.2017 – prezent, la Procuratura municipiului Chișinău.

La 30.06.2017 prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică a procurorilor nr.13-48/17, procurorului Liliana Bugăescu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – **avertisment**.

La 20.10.2017 prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică a procurorilor nr.13-77/17, procurorului Liliana Bugăescu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – **eliberarea din funcția de procuror**, însă fiind contestată de către doamna Liliana Bugăescu, prin Hotărârea Consiliului Superior al procurorilor nr.12-154/17 din 11.12.2017 i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – **mustrare**.

La 10.07.2020 prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică a procurorilor nr.3-85/2020, pentru îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, procurorului Liliana Bugăescu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară - **mustrare**.

Pe parcursul activității, în privința procurorului Liliana Bugăescu nu a fost aplicate măsuri de încurajare.

Prezenta procedură disciplinară este reflecția sesizărilor procurorului adjunct al procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, șef al oficiului Centru, Roman Eremciuc, din 16.09.2020, 01.12.2020 și respectiv 12.01.2021 conexe într-o singură procedură, cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de către Liliana Bugăescu, procuror în procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Centru, în baza cărora Inspekția procurorilor a efectuat verificări, care au fost consemnate în deciziile inspectorilor adoptate la xx.xx.2020 și xx.xx.2021, ambele fiind expediate Colegiului de disciplină și etică pentru examinare și aplicarea sancțiunii disciplinare.

În conformitate cu prevederile pct.65 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, toate materialele acumulate în această speță au fost conexe într-o procedură unică, pentru că vizau același procuror, soluție pe care Consiliul Superior al Procurorilor o susține și o consideră relevantă, această abordare fiind în spiritul legii.

Astfel, generalizând obiecțiile invocate procurorului Liliana Bugăescu în sesizările și verificările disciplinare efectuate, se constată că acestea se referă la următoarele: depășirea termenului de 15 zile, prevăzut de art.290 din Codul de procedură penală pentru adoptarea soluției procesual-penale pe mai multe dosare penale parvenite de la organul de urmărire penală; condiționarea amânărilor examinării judiciare a dosarelor penale prin neprezentarea la ședințele de judecată; nerespectarea cerințelor de transmitere a dosarelor penale din gestiune la momentul intervenirii perioadei de concediu anual de odihnă acordat prin ordin instituțional; neglijarea principiilor deontologice în conduita funcțională.

Din analiza lucrărilor din procedura disciplinară Consiliul Superior al Procurorilor deduce că obiecțiile reflectate în cele trei sesizări disciplinare față de procurorul Liliana Bugăescu se referă la tergiversarea de către aceasta a adoptării soluțiilor procesual-penale pe 17 dosare penale, care au parvenit de la organul de urmărire penală cu propuneri pentru emiterea hotărârilor în ordinea art.290 din Codul de procedură penală.

Atât autorul sesizărilor, cât și Inspekția procurorilor, bazându-se pe evidențele referitoare la datele de intrare și, respectiv, de ieșire către instanța de judecată, a dosarelor penale de referință, au invocat că termenul de 15 zile stabilit de lege a fost încălcat de către procurorul Liliana Bugăescu.

Aceeași optică de apreciere a fost preluată și în hotărârea Colegiului de disciplină și etică, menționându-se că aceasta reprezintă încălcări grave din partea procurorului Liliana Bugăescu, care urmează a fi sancționate de o manieră categorică.

Totuși, Consiliul Superior al Procurorilor constată că pe această dimensiune aprecierile care au fost făcute nu sunt sustenabile, precum și nu au fost motivate și probate pe deplin nici în sesizările depuse și nici în cadrul verificărilor efectuate de Inspekția procurorilor.

În acest context, consemnăm că pentru a argumenta acuzațiile disciplinare aduse procurorului Liliana Bugăescu s-au invocat doar informații din evidențele instituționale ce țin de data corespondenței de intrare și, corespunzător, de data corespondenței de ieșire pentru dosarele penale, ceea ce reprezintă doar un element de analiză și nu redă situația de substanță.

Pe cale de consecință, Consiliul Superior al Procurorilor reține că pentru a face constatări argumentate, se impunea a analiza pe fiecare dosar în parte ce volum concret de acțiuni a efectuat procurorul Liliana Bugăescu și a stabili *inter alia* circumstanțe privind următoarele - la momentul parvenirii dosarului penal în procuratură era sau nu înaintată învinuirea și/sau la ce dată a fost efectuată această acțiune procesuală, la ce dată au fost prezentate materialele dosarului penal spre cunoștința părților și cât a durat această acțiune procesuală, au fost sau nu depuse careva cereri de către părți și cât timp, eventual, a fost necesar pentru soluționarea acestor cereri/demersuri, data la care a fost întocmit rechizitoriul, cât de complicat era cazul investigat și ce volum de lucru se impunea pentru întocmirea rechizitoriului, dar și pentru lucrul tehnic aferent pregătirii dosarului penal pentru expedierea în instanța de judecată.

Toate aceste aspecte urmau a fi verificate în raport cu fiecare dintre dosarele care fac obiect al procedurii disciplinare, însă au fost omise din analiza efectuată, ceea ce reduce semnificativ potențialul de a demonstra că întârzierile reclamate se datorează conduitei pasive a procurorului vizat.

Bazându-se pe lucrările procedurii disciplinare, Consiliul Superior al Procurorilor reține că atât în sesizări, cât și în rapoartele Inspekției procurorilor, descrierea dosarelor penale conține extrem de puține informații (doar data înregistrării dosarului penal și data transmiterii în judecată) și nu reflectă particularități pentru fiecare caz, deși este o certitudine că fiecare cauză penală trebuie analizată individual. Respectiv, datele pe care s-a bazat autorul sesizării și Inspekția procurorilor sunt insuficiente pentru a face concluzii că întârzierile la care s-a făcut referință se datorează doar conduitei procesuale a procurorului și că nu au existat alte motive, care au determinat amânările respective.

Identificarea tuturor factorilor trebuia să fie unul dintre elementele procedurii disciplinare, însă aceste aspecte importante, pe care le-am menționat mai sus nu au fost clarificate și nu au constituit obiect de analiză, ceea ce generează dubii rezonabile privind profunzimea verificărilor efectuate și condiționează îndoieli privind faptul că întreaga vină pentru întârzierile invocate aparține doar procurorului Liliana Bugăescu.

Este relevant să menționăm că susținem poziția privind exigența ce trebuie să se vadă în activitatea unui procuror și că respectarea termenelor prevăzute de art.290 din Codul de procedură penală reprezintă una dintre obligațiile procurorului de caz, însă pentru asemenea situații trebuie făcute analizele de rigoare, bazate pe un set solid de informații, care să arate că întârzierile sunt nejustificate.

Vom nota că autorul sesizărilor a invocat informații generale și a folosit același algoritm de descriere pentru toate dosarele, ceea ce a rezultat într-o reflectare formalistă a concluziei despre tergiversare, opțiune preluată și de Inspekția procurorilor, care, de asemenea, nu a făcut precizările de rigoare. Ulterior, în contextul examinării efectuate, nici Colegiul de disciplină și etică nu a înlăturat acest viciu al analizei efectuate și, în mod similar, și-a întemeiat hotărârea pe constatări abstracte, ce nu exprimă situația în integralitatea sa, fiind omise particularități indispensabile emiterii concluziilor obiective.

Consiliul Superior al Procurorilor nu este de acord cu abordarea simplistă și tratarea doar din perspectivă formală a încălcărilor disciplinare care sunt reproșate unui procuror și subliniază că se impunea o analiză temeinică în speță, pentru a evidenția concret, pe fiecare dosar în parte, care au fost acțiunile efectuate de către procurorul Liliana Bugăescu, care au fost, eventual, impedimentele obiective și în ce măsură factorii de întârziere se datorează lăsării în nelucrare a cauzelor penale.

Din conținutul materialelor disponibile în procedura disciplinară, Consiliul Superior al Procurorilor reține că *i.e.* dosarul penal nr.xxxxxxxxxx a parvenit în procuratură la xx.xx.2020, iar la xx.xx.2020 (adică peste 5 zile) persoana a fost pusă sub învinuire (a se vedea filele x-xx din procedura disciplinară), ceea ce conduce la concluzia că urmărirea penală nu a stagnat, fiind efectuate acțiuni procesuale în termenul de 15 zile stabilit de lege. În aceste condiții constatăm că a existat efort din partea procurorului de caz și nu putem aplica concluzia lăsării în nelucrare a dosarului penal. Verificările disciplinare nu au scos în evidență derularea în continuare a acțiunilor procesuale relevante pentru adoptarea soluției procesual-penale și nu au fost administrate careva date în acest sens, generându-se o puternică îndoială că tergiversarea se datorează exclusiv procurorului.

În aceeași ordine de idei menționăm, de asemenea, că situație similară se constată și cu referire la:

a) cauza penală nr.xxxxxxxxxx - la xx.xx.2020 dosarul a parvenit în procuratură și tot în aceeași zi persoana a fost pusă sub învinuire de către procurorul Liliana Bugăescu, acțiune ce se încadrează în termenul de 15 zile (a se vedea filele xx-xx din procedura disciplinară);

b) cauza penală nr.xxxxxxxxxx - la xx.xx.2020 parvenită în procuratură și tot în aceeași zi persoana a fost pusă sub învinuire (a se vedea filele xx-xx din procedura disciplinară);

c) cauza penală nr.xxxxxxxxxx - la xx.xx.2020 parvenită în procuratură și la xx.xx.2020 (adică în termen de 5 zile) persoana a fost pusă sub învinuire (a se vedea filele xx-xx din procedura disciplinară);

d) cauza penală nr.xxxxxxxxxx - la xx.xx.2020 parvenită în procuratură și tot în aceeași zi persoana pusă sub învinuire (a se vedea filele x-xx din procedura disciplinară).

Astfel, din informațiile disponibile în procedura disciplinară, Consiliul Superior al Procurorilor nu poate deduce o concluzie fermă și clară că procurorul Liliana Bugăescu a avut o conduită procesuală pasivă și că a lăsat în nelucrare dosarele penale, deoarece nici Inspekția procurorilor și nici Colegiul de disciplină și etică nu a făcut clarificările de rigoare. Nu poate fi lăsat fără analiză faptul că pe mai multe dintre dosarele reflectate în sesizările disciplinare au fost efectuate acțiuni procesuale și persoanele au fost puse sub învinuire, ceea ce arată că procurorul Liliana Bugăescu a avut preocuparea adecvată

pentru ca urmărirea penală să deruleze, nefiind clar care au fost impedimentele ce au dus ulterior la anumite întârzieri.

În așa circumstanțe notăm că atunci când există factori care generează dubii privind vinovăția procurorului și aceste ambiguități nu au fost înlăturate în modul corespunzător, se impune acuratețea de rigoare la formularea concluziilor despre gradul prejudiciabil al conduitei procesuale pasive a procurorului și la analiza aplicării sancțiunii disciplinare în privința acestuia.

Raportând aceste cerințe la faptele particulare a prezentei proceduri, notăm că într-adevăr se constată existența tergiversărilor la adoptarea de către procurorul Liliana Bugăescu a soluțiilor procesual-penale pe dosarele vizate în sesizări, însă nu există certitudinea juridică necesară privind nivelul de vinovăție al acesteia și omisiunea în cauză rezidă din investigațiile disciplinare incomplete, ceea ce nu poate fi imputat procurorului vizat.

În mod similar, Consiliul Superior al Procurorilor notează că o analiză de acest fel era necesară și pentru situația legată de informațiile privind neprezentarea procurorului Liliana Bugăescu la ședințele de judecată și amânarea, pe motivul absenței acesteia, a examinărilor cauzelor penale.

În sesizările disciplinare au fost reproduse conținuturile din scrisorile parvenite de la judecători, în care au fost reflectate circumstanțele privind amânările din cauza procurorului Liliana Bugăescu, fără să fie efectuată nici o analiză pe cauzele expuse.

De asemenea, nici Inspekția procurorilor, în cadrul verificărilor efectuate, nu a dezvoltat acest subiect, pentru a clarifica gradul de vinovăție a procurorului Liliana Bugăescu, omisiuni care nu au fost înlăturate nici de Colegiul de disciplină și etică.

Din materialele procedurii disciplinare deducem că, de exemplu, la ședința din xx.xx.2020 pe cauza penală în privința cet. X.Xxxxxx, aflată în gestiunea judecătorului X.Xxxxxx, nu s-a prezentat acuzatorul de stat Liliana Bugăescu și nu s-a prezentat nici inculpatul. Totodată din copia de pe procesul-verbal al ședinței (a se vedea fila xx) rezultă că procurorul Liliana Bugăescu a depus cerere de amânare, iar despre motivele absenței inculpatului nu au fost făcute mențiuni. Respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor nu poate reține că în acest caz amânarea se datorează exclusiv neprezentării procurorului Liliana Bugăescu.

O situație identică Consiliul Superior al Procurorilor a atestat și cu referire la ședința de judecată (judecător X.Xxxxxx) din xx.xx.2020 pe cauza penală în privința cet. X.Xxxxxx și cet. X.Xxxxxx, la care nu s-a prezentat procurorul Liliana Bugăescu, dar nu s-au prezentat nici ambii inculpați și nici partea vătămată (a se vedea fila xx-xx). Este important să menționăm că Inspekția procurorilor nu a verificat în nici un fel dacă absența procurorului Liliana Bugăescu nu a fost condiționată prin participarea la alte ședințe de judecată sau, eventual, prin efectuarea acțiunilor procesuale pe alte dosare penale aflate în conducerea sa, omisiune care generează imposibilitatea unor deducții obiective și ferme în raport cu gradul de vinovăție a procurorului vizat.

Raportat la celelalte ședințe de judecată, invocate în sesizările disciplinare, nu au fost efectuate analizele de referință și nici nu au fost administrate dovezile relevante pentru a asigura o evaluare temeinică a încălcărilor reținute în sarcina procurorului Liliana Bugăescu.

Pe această dimensiune, Consiliul Superior al Procurorilor notează că este indiscutabilă necesitatea unei conduite procesuale corespunzătoare din partea unui procuror și, desigur, modul în care acesta își realizează atribuțiile de serviciu trebuie să fie onest și aliniat la cele mai înalte standarde de diligență, iar faptul că alți participanți la proces nu s-au prezentat la ședința de judecată nu poate constitui o scuză a absenței procurorului de caz.

Totuși, considerăm că pentru fiecare acuzație disciplinară, reținută în sarcina unui procuror trebuie să fie administrate toate dovezile și se impune o analiză atentă a circumstanțelor specifice, pentru a putea identifica gradul de vinovăție și pentru a asigura, dacă este cazul, aplicarea unei sancțiuni disciplinare proporționale în privința acestuia.

În lumina circumstanțelor expuse, Consiliul Superior al Procurorilor constată că sancțiunea aplicată, pe caz, în privința procurorului Liliana Bugăescu - eliberarea din funcția de procuror, nu este proporțională încălcărilor comise de către aceasta, dat fiind că gradul prejudiciabil al abaterilor ce au fost reținute în sarcina procurorului vizat nu a fost demonstrat dincolo de orice dubiu rezonabil și nu a fost analizat raportându-se la circumstanțele particulare ale fiecărei situații ce constituie obiect al procedurii disciplinare în speță.

Problema răspunderii disciplinare a unui procuror necesită seriozitate și atenție adecvată, iar probele administrate în legătură cu faptele disciplinare ale acestuia trebuie să ofere o privire de ansamblu asupra situației și să individualizeze corect vinovăția acestuia, pentru a nu pune în pericol garanțiile de independență funcțională aferente statutului profesional.

Respectiv, având în vedere actele și materialele procedurii disciplinare, ținând cont de circumstanțele stabilite în ședința de examinare a contestației, Consiliul Superior al Procurorilor constată că hotărârea Colegiului de disciplină și etică adoptată în privința procurorului Liliana Bugăescu urmează a fi anulată, deoarece nu este obiectivă și echitabilă, nu a soluționat fondul obiecțiilor reflectate în sesizările disciplinare.

Constatările reflectate în sesizările disciplinare au fost descrise sumar, menționându-se doar aspectele generale ale problemelor depistate, iar verificările efectuate de către Inspekția procurorilor nu au extins analiza și nu au dus la administrarea dovezilor, care să clarifice situația cu privire la modul în care a acționat procurorul Liliana Bugăescu pe fiecare dintre dosarele penale, materialele, plângerile incluse în prezenta procedură.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor descrierea generalizată a încălcărilor atestate în conduita procesuală a procurorului Liliana Bugăescu denotă că activitatea acesteia prezintă dificultăți de respectare a termenilor procesuali și lipsă de exigență în organizarea timpului de muncă, însă pentru a evalua gradul prejudiciabil al faptelor ce i-au fost reproșate, se impuneau analize mai profunde, în lipsa cărora nu este posibil a concluziona că se justifică eliberarea acesteia din funcția de procuror.

Adițional, Consiliul Superior al Procurorilor menționează că raționamentele ce vizează conduita procesuală a unui procuror trebuie să rezulte, cu înțâietate, de pe poziția asigurării principiului independenței și garantării formulării de către acesta a propriei convingeri la adoptarea soluțiilor pe cazurile avute în gestiune.

Raportând aceste viziuni la prezenta speță disciplinară, notăm că nu au fost administrate dovezi privind lipsa de obiectivitate a procurorului Liliana Bugăescu la

adoptarea soluțiilor procesual-penale pe cauzele vizate, generarea de către aceasta a unor consecințe iremediabile sau vicii fundamentale pe cazurile analizate și/sau vina ei determinantă în tergiversările ce i se reproșează.

De asemenea, la evaluarea încălcărilor din speța dată nu au fost luate în considerație și aspectele ce țin de restricțiile impuse de perioada situației excepționale și limitările pe care aceasta le-a condiționat, care puteau să conducă, de o manieră obiectivă, la anumite tergiversări, însă nu au fost făcute analize în sensul dat, deși procurorul Liliana Bugăescu a menționat despre aceste impedimente.

Bazându-ne pe argumentele nominalizate, considerăm că în prezentul caz aplicarea sancțiunii disciplinare - eliberarea din funcția de procuror - nu este proporțională încălcărilor reproșate, mai ales că nu a fost demonstrat în mod credibil că acestea au rezultat în totalitate doar din acțiunile procurorului Liliana Bugăescu și, în lumina acestor raționamente, se impune o altă soluție.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor prestația profesională a procurorului Liliana Bugăescu nu în deplină măsură se aliază standardelor profesionale, circumscrise funcției deținute. Din această perspectivă, Consiliul Superior al Procurorilor a menționat constant, în practica sa, despre importanța respectării de către procurori a cerințelor de corectitudine și diligență în activitate, printre care - asigurarea termenilor stabiliți de lege în vederea îndeplinirii corespunzătoare a acțiunilor procedurale pe cazurile aflate în gestiunea lor.

Substanța îndeplinirii conștiincioase a obligațiilor include necesitatea ca un procuror să demonstreze permanent obiectivitate, acuratețe profesională, analiză onestă a circumstanțelor examinate și un interes autentic de efectuare cu celeritate, în fiecare caz, a investigațiilor procesuale.

După cum a menționat constant în practica sa Consiliul Superior al Procurorilor, legalitatea reprezintă unul dintre principiile care guvernează întreaga activitate procesual-penală. Procurorii trebuie să-și execute atribuțiile potrivit legii, să aibă un rol activ în cadrul procesului penal, să acționeze în mod echitabil, de o manieră coerentă și rapidă, contribuind astfel la asigurarea unui proces penal conform cu legea.

Procurorul trebuie să garanteze, pentru fiecare caz, respectarea dreptului la un proces echitabil, așa cum este garantat de articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care urmează a fi interpretat prin prisma dispozițiilor Preambulului Convenției în care se declară preeminența dreptului. (Ryabykh v.Russia, nr.52854/99).

În cadrul examinării acestei contestații, Consiliul Superior al Procurorilor reține că probele administrate de Inspekția procurorilor în cadrul cercetărilor disciplinare denotă că procurorul Liliana Bugăescu a acționat cu insuficientă exigență la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, a manifestat lipsă de organizare corespunzătoare a activității sale, circumstanțe care au generat blocaje și amânări în realizarea obligațiilor de serviciu, precum și au dus la depășirea termenilor procesuali.

Astfel, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că în acest caz se întrunesc condițiile angajării răspunderii disciplinare a procurorului Liliana Bugăescu, dat fiind faptul că dânsa era conștientă de obligațiile ce îi reveneau, de valoarea rolului său în conducerea urmăririi penale și înțelegea care sunt urmările unei conduite procesuale superficiale, însă a admis conștient consecințele survenite (blocaje și amânări a ședințelor

de judecată, nerespectarea deplină a obligațiilor impuse prin art.290 din Codul de procedură penală, discreditarea imaginii Procuraturii, perpetuarea unei înțelegeri greșite a normelor penale, diminuarea sensului atribuției de asigurare a respectării drepturilor și libertăților fundamentale) ca urmare a modului defectuos (cum a fost descris *supra*) în care și-a îndeplinit obligațiile funcționale.

Pe cale de consecință, toate aceste argumente validează soluția de casare a hotărârii Colegiului de disciplină și etică **nr.3-137/2020** adoptată la data **de 04.06.2021**, ca fiind neîntemeiată, și adoptarea unei noi hotărâri pe caz, prin care procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu să fie recunoscută vinovată de comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.a) și e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, cu aplicarea sancțiunii stabilite de art.39 alin.(1) lit.b) din Legea nr.3/2016 - mustrare, ca fiind o măsură proporțională cu abaterea disciplinară reținută în sarcina acesteia.

Pentru aceste motive, ținând cont de toate circumstanțele reliefate, în temeiul art.36, art.37, art.38 lit. a) și e), art.70 alin.(1) lit.f), art.77, art.86 alin.(3) lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; capitolul 9 pct.9.10, pct.9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite, din alte motive, contestația procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Liliana Bugăescu, declarată împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-137/2020 din 04.06.2021, adoptată în privința sa și a casa hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-137/2020 din 04.06.2021, cu adoptarea unei noi hotărâri.

2. A recunoaște vinovat procurorul Liliana Bugăescu de comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.a) și e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și a aplica în privința acesteia sancțiunea disciplinară – mustrare.

3. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

4. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în temeiul art.191 din Codul administrativ la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

Nº	<i>Prenume și Nume</i>	<i>Semnătura</i>
1.	Dorel MUSTEAȚĂ	<i>semnat</i>
2.	Sergiu LITVINENCO	<i>semnat</i>
3.	Natalia MOLOȘAG	<i>semnat</i>

4.	Inga FURTUNĂ	<i>semnat</i>
5.	Andrei ROȘCA	<i>semnat</i>
6.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
7.	Dumitru PULBERE	<i>semnat</i>
8.	Lilia MĂRGINEANU	<i>semnat</i>
9.	Ion GUCEAC	<i>semnat</i>
10.	Lilia POTÎNG	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC